

‘Het atelier’ is in de kunstgeschiedenis meermaals doodverklaard – eerst door de opkomst van conceptuele kunst, later door de digitale revolutie. Maar wie naar de hedendaagse kunstpraktijk kijkt, ziet dat kunstenaars en cultuurwerkers hun wer-
kruimtes onverminderd hard nodig hebben. Ook beleidsmakers blijven, om hun eigen redenen, gek op ateliers. Zij zien atelierbeleid als duizenddingendoekje om leefbaar-
heid op te krikken, ondernemerschap te stimuleren of gentrificatie aan te jagen.

Deze network notion verkent de politiek en praktijk van atelierontwikkeling. Het brengt de wereld in kaart die schuilt achter misleidend therapeutische beleidster-
men als ‘doorstroming’, ‘placemaking’, ‘broedplaats’ en ‘talentontwikkeling’. Het laat zien dat het ateliervraagstuk verknoopt is met andere – grotere – vraagstukken, zoals de verdeling van stedelijke ruimte; veranderende opvattingen van het kunstenaarschap; de organisatie van arbeid in de cultuursector en de creatieve industrie; demografische en economische krimp en groei. En tot slot probeert het een breukje te forceren in de black box van het beleid. Want één ding is duidelijk: atelierbeleid kan en moet in de toekomst meer pluriform, meer gebruikersgericht en minder precair zijn.

Roel Griffioen is onderzoeker en journalist. In 2017 verscheen onder zijn redactie de essaybundel *De Frontlinie: Bestaansonzekerheid en gentrificatie in de Creatieve Stad*. Roel promoveerde aan de Universiteit Gent (Architectuur en Stedenbouw, 2024) en doceert aan de afdeling productontwerp van ArtEZ, Arnhem. Met Sjoerd Leijten maakt hij dwars audiowerk onder de noemer *Trashlinie*.

INC network notion #3

Plaats vergaan: Politiek en praktijk van atelierontwikkeling

Author: Roel Griffioen

Design: Alex Walker

Production: August Kaasa Sundgaard

Published by the Institute of

Network Cultures, Amsterdam 2024

ISBN:

Institute of Network Cultures

Amsterdam University of Applied Sciences

Email: info@networkcultures.org

Web: www.networkcultures.org

Order a copy or download this publication for free at: www.networkcultures.org/publications

Subscribe to the INC newsletter: www.networkcultures.org/newsletter

This publication is licensed under the Creative Commons Attribution NonCommercial ShareAlike 4.0 Unported (CC BY-NC-SA 4.0). To view a copy of this license, visit www.creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0.

Institute of
network cultures

Amsterdam University
of Applied Sciences

institute of network cultures

network notion
#3

Plaats vergaan Politiek en praktijk van atelierontwikkeling

Vooraf 1

1. De dood en wederopstanding
an het atelier 4

2. Wie vraagt? 12

3. Centrum en periferie 21

4. Blijvend onzeker 26

5. Love me, tender 34

6. De permanente vergadering 40

7. Hoe nu verder? 50

Verantwoording en dankwoord 59

Roel Griffioen